

SORU:

Döner Sermaye İşletmesinin geçmiş faaliyet dönemlerinde ortaya çıkan kârlarının döner sermaye faaliyetlerinde kullanılması için nasıl bir işlem yapılması gerekmektedir?

CEVAP

Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına İlişkin Yönetmeliğin gelir ve giderler ile bunların muhasebeleştirilmesi başlıklı 8 inci maddesinde; “(1) Döner sermaye işletmesinin gelirleri, işletme adına yapılan mal ve hizmet satışları, şartlı bağış ve yardımlar ile diğer gelirlerden, giderleri ise faaliyet alanlarıyla ilgili giderlerden oluşur.

.....

(6) Dönem sonu karlardan takip eden yıla devredilen tutarlardan katkıda bulunanlara herhangi bir ödeme yapılamaz. Bu tutarlar Kanununun 58 inci maddesinin (b) bendinde belirtilen giderlerin karşılanmasında kullanılabilir.” Hükmüne yer verilmiştir.

Döner sermaye işletmesi kapsamındaki yürütülen faaliyetler sonucunda ortaya çıkan karlar **Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “57 Geçmiş yıllar kârları”** başlıklı 375 inci maddesi gereğince; “(1) Geçmiş yıllar kârları hesap grubu; geçmiş faaliyet dönemlerinde ortaya çıkan kârların izlenmesi için kullanılır.

(2) Geçmiş yıllar kârları, niteliğine göre bu grup içinde açılacak 570 Geçmiş Yıllar Kârları Hesabından oluşur.”

Aynı Yönetmeliğin “**570 Geçmiş Yıllar Kârları Hesabın Niteliği**” başlıklı 376 ıncı maddesinde “(1) Geçmiş yıllar kârları hesabı, geçmiş faaliyet dönemlerinde ortaya çıkan kârların ilgili hesaplara aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılır.” 377 inci maddesinde ise; “(1) Geçmiş yıllar kârları hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Alacak

1) Önceki faaliyet dönemi bilançosunda dönem net kârı hesabının alacağında yer alan tutar hesap döneminin başında bu hesaba alacak, 590 Dönem Net Kârı Hesabına borç kaydedilir.

b) Borç

1) Sermayeye eklenen, Hazineye yatırılan veya başka bir amaçla kullanılan geçmiş yıllar kârları bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.” Hükmüne yer verilmiştir.

Yönetmeliğin “**500 Sermaye Hesabı**” başlıklı 365 inci maddesine göre “(1) Sermaye hesabı, işletmeye tahsis edilen sermaye tutarları ile öz kaynaklar ana hesap grubundaki diğer hesaplarda kayıtlı tutarlardan bu hesaba aktarılmasına karar verilenlerin izlenmesi için kullanılır.” Hesabın işleyişine ilişkin olarak 366 maddenin a/2 fıkrasında; “**Sermayeye ilave edilen geçmiş yıl kârları bu hesaba alacak, 570 Geçmiş Yıllar Kârları Hesabına borç kaydedilir.**” Hükmüne yer verilmiştir.

29.10.2010 tarih ve 27714 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan **Döner Sermayeli İşletmeler Genel Tebliğinin 1 inci maddesi 4 üncü fıkrasında**; “5018 sayılı Kanununun 53’üncü maddesine göre genel yönetim sektörüne dahil kurumların mali verilerinin konsolide edilerek, genel yönetim sektörü düzeyinde mali rapor, tablo ve istatistiklerin üretilip belirlenen sürelerde yayımlanması ve genel yönetim sektörü kapsamında bulunan döner sermayeli

işletmelerin hesap planlarında da konsolide mali rapor, tablo ve istatistiklerin üretilmesine imkan verecek detayda ortak yardımcı hesapların kullanılması gerektiğinden **Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde değişiklik yapılincaya kadar**, bu Tebliğ ile yeni hesapların açılmasına, defteri kebir düzeyinde açılmış bazı hesapların yardımcı hesap olarak açılması nedeniyle kullanılmamasına ve **döner sermayeli işletme hesaplarının konsolidasyonuna yönelik ortak yardımcı hesapların belirlenmesine karar verilmiştir.** Hükmüne yer verilmiştir.

Aynı tebliğin 5 inci maddesi ile bütçe hesaplarının ve bunlara bağlı olarak da **yeni açılan nazım hesapların kullanımı amacıyla** “(1) Nazım hesaplar ana hesap grubunda; ödenek hesapları, taahhüt hesapları ile diğer nazım hesaplar grupları açılmıştır.

a) “97” **Ödenek hesapları:** Bu hesap grubu; bütçe ödenekleri, bunlardan yapılan kullanımlar ile tenkislerin izlenmesi için kullanılır ve niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

970 Kullanılacak Bütçe Ödenekleri Hesabı

971 Bütçe Ödenekleri Hesabı

975 Ödenekli Giderler Hesabı

1) **970 Kullanılacak Bütçe Ödenekleri Hesabı;** işletme bütçelerinde öngörülen ödeneklerin, ödenek aktarma, düşme, iptal, kesinti ve devir işlemleri ile yıl içindeki ödenek kullanımlarının izlenmesi için kullanılır. Bu hesap, gider bütçesinin ekonomik sınıflandırmasına uygun olarak birinci ve ikinci düzey yardımcı hesaplara ayrılır.

2) **971 Bütçe Ödenekleri Hesabı;** işletme bütçelerinde öngörülen ödenekler ile ödenek aktarma, düşme, iptal, kesinti ve devir işlemlerinin izlenmesi için kullanılır. Bütçe Ödenekleri Hesabı, birinci düzey yardımcı hesap olarak bu Tebliğ eki Detaylı Hesap Planı Ortak Yardımcı Hesaplar Tablosunda (EK:5) gösterilen yardımcı hesaplardan sonra gelmek üzere, gider bütçesinin ekonomik sınıflandırmasına uygun olarak ikinci ve üçüncü düzey yardımcı hesaplar açılır.

3) **975 Ödenekli Giderler Hesabı;** ödeneğine dayanılarak tahakkuk ettirilip nakden veya mahsuben ödenen bütçe giderlerinin izlenmesi için kullanılır. Bu hesap, gider bütçesinin ekonomik sınıflandırmasına uygun olarak birinci ve ikinci düzey yardımcı hesaplara ayrılır.” Düzenlemesi yapılmıştır.

Yukarıda ver alan düzenlemeler dikkate alınarak;

• Üniversite yönetim kurulu kararı ile **570 Geçmiş Yıllar Kârları Hesabında** kayıtlı tutarların döner sermaye faaliyetlerinde kullanılmak üzere **500 Sermaye Hesabına** alınması,

• Söz konusu tutarların döner sermaye faaliyetlerinde kullanımının sağlanması amacıyla ödenek kayıtlarının yapılarak bütçe ile ilişkilendirilmesi,

Gerekmektedir.

1. Geçmiş Yıllar Karlarının 58/b maddesi kapsamında kullanılabilmesi için öncelikle söz konusu tutarın Sermayeye eklenmesi.

HESAP KODU	HESAP ADI	BORÇ	ALACAK
570.x	Geçmiş yıllar kârları hesabı	xxx	
500.03	Kârlardan Eklenen		xxx

2. Sermayeye eklenen tutarların (A) işaretli cetvelle ilişkilendirilerek hangi tertiplerde harcama yapılacak ise Bütçe Giderlerine İlişkin Ödenek kaydının yapılması gerekmektedir. (Üniversite Yönetim Kurulu Kararı Alınarak)

HESAP KODU	HESAP ADI	BORÇ	ALACAK
970.x.x.x	KULLANILACAK BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	xxx	
971.x.x.x	BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI		xxx

